

İlk Namaz

Ömer Seyfettin

İlk Namaz — Ömer Seyfettin

Ömer Seyfettin 1920 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca eserin özgün metni kamu malıdır.

Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır:

https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=İlk_Namaz&oldid=151670 (revizyon 151670). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansı ile paylaşılır; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

1 Aralık 1320

Oh, bu sabah ne kadar soğuktu, yatağımın hararetlerini terk ettiğim vakit, çılgın fırtınalarla haykırarak, tehditkâr rüzgarlarla camları döğerek, geçen gecenin bütün bürûdetini massetmiş olan soğuk terliklere çıplak ayaklarımı sokunca, içimde bakıyye-i leyl bir üşümenin titrediğini hissettim. Hizmetçim tabii ki uyuyordu, onu bu yakıcı soğukta sıcak yatağından kaldırmaya acırdım. Odamın kapısını açtım. Dışarıda kesici ve parçalayıcı kışın, müfteris soğukları yüzümü ve ellerimi tokatladılar. Bu merhametsiz tokatların altında kollarımı sıvadım. Abdestimi aldım. Odama dönünce yalancı bir sıcaklık, bir nefes-i teselli gibi, havlunun altından kollarıma, yüzüme, ıslanmış saçlarıma temas ediyordu. Daha fecr-i sâdık uyanmamıştı. Fecr-i kâzibin donuk, kırmızı sükuneti gecenin serâdik-i zalâm-ı bâridini parçalayarak büyüyor ve genişliyordu. Pencereye dayandım. Önümde, zîr-i pâymdeki bütün evler, ebedî bir uykunun uyanılmaz kabuslarını itmâm ediyor gibi câmid ve bî-hayat duruyorlardı. Deniz, nâmahdut bir incimâd-ı laciverdi ile uyuyor ve fecrin zâil gölgeleriyle titreyen uzak ve sisli sahillere beyaz dalgalarıyla nihayetsiz bir hatt-ı fasıl çiziyordu.

Evlerin arasında fakir ve nâçiz, fakat bir azamet-i maneviye ile semaya doğru yükselen Eski Cami'in küçük ve ihtiyar minaresi daha boştu. Sonra... Bu dakika-i ezeliyette, bütün o intihâ-i leyâl sincâbî zulmetler, mâî bir şeffafiyet-i sürh gibi takattur ederken, minarenin şerefesinde genç müezzîn zıll-ı zâifi hareket etti. Ben hırkama bütün bütün büründüm. Soğuktan büzülmüş ve mütefekkir, bu kainat-ı melul ve esmere karşı unutulmaz bir hitab-ı ulûhiyetin hâtırası gibi derinden akis ve ruhumu lerze-rîz-i haşyet eden ezanı dinlerken, onbeş senedir kalkabildiğim bu büyük ve meşbû-ı ruhaniyet sabahların birincisini düşünüyordum. Ah, onbeş sene evvel...

* * *

Şimdi muhit-i tesellisinden ne kadar uzak bulunduğum annem, dünyada en sevdiğim, dünyada yegane prestiş ettiğim bu vücut-ı muhterem, işte derhatır ediyorum, onbeş sene evvel beni ilk sabah namazına kaldırmış idi. Galiba yine böyle bir kıştı. Onun odasına bitişik olan küçük odamdaki küçük karyolamda uyurken bir buse-i esir u hâr gibi alnımı okşayan nazik eliyle, nazik ince parmaklarıyla saçlarımı tarayarak:

— Haydi Ömer'ciğim kalk, demişti, kalk, haydi yavrucuğum.

Ben gözlerimi açmıştım. Köşedeki küçük yazıhânemin üzerindeki yanan küçük gece kandili —an, bunu unutamam, bu bir kedi kafası idi— iki pencereci olan odanın beyaz, muşamba perdelerinin esmerliklerini aydınlatıyor ve yeşil camdan gözleriyle bakıyordu.

— Fakat anneciğim, demiştim, daha gece...

Her vakit öptüğü yerden, sol kaşımın ucundan tekrar öperek:

— Yok yavrucuğum, saat oniki, sonra vakit geçer...

Diye koltuklarımdan tutarak kaldırdı. İçi fanileli küçük terliklerimi giyerek ve gözlerimi yumruklarımla uğuşturarak onu takibettim. Karanlık sofadan bir lahzada geçerek odasına girdik. Bağdaş kurmuş bir zenciye benzeyen siyah ve alçak soba gürüldeyerek yanıyordu.

— Aa... Pervin de kalkmış...

Pervin —hizmetçimizdi— elindeki sarı güğümü sobanın üzerinden indiriyordu. Onun kalkacağına hiç ihtimal veremezdim. Annem demişti ki:

— Pervin her sabah kalkar.

Ben hiç kalkmadığım halde onun her sabah kalkmasına taaccüp ettim. Hırkamı çıkardılar, kollarımı sıvadılar, abdest leğenin yanına çömeldim. Anneciğim:

— Öyle yorulursun.

Diye küçük bir iskemleyi altıma koydu, ona oturdum:

— Haydi, besmele çek!..

Pervin ılık suyu ellerime döküyor, annem baş ucumda.

— Yüzünü... Kollarımı, yine üç defa...

Diye fısıldıyor, unuttukça:

— Aa, hani başına mesh?

Gibi ihtarlarla yanırlarımı bana tekrar ettiriyordu. Abdest bitince annemle beraber yavaş bir sesle namaz duâlarını okuyarak kollarımı ve yüzümü kuruladık, Pervin de ayaklarımı kuruladı. Ve çoraplarımı giydirdi. Isınmak için sobanın önüne gitmiştim. Arkama dönünce, annemi, arakiye seccadeyi açıyor gördüm... Sonra başına yeşil baş örtüsünü örterek beni çağırıyordu:

— Gel...

Gittim. Küçük ben, onunla bir seccadede, bir yavru samimiyet ve saadetiyle o muazzez, hassas anne vücudunun yanında durdum. İki lakırdı ile, bana, yapacağımı, evvelden öğrettiklerini tekrar etti:

— İki rekât sünnet... Gece öğrendiklerini zammet, unutmadın ya?

— Hayır...

— Haydi...

O, iftita tekbirini ellerini omuzlarına kaldırarak kadın gibi yaparken, ben de gayr-i ihtiyarî onu taklit etmişim. Sünneti bitirdikten sonra, bana, gözlerinin nûşin ve nafız bir tebessümü ile gülerek:

— Yavrum, demişti, sen kadın mısın? Kadınlar öyle başlar, sen erkeksin, ellerini kulaklarına götüreceksin.

Ve harareti elleriyle benim küçük ellerimi kulaklarıma kaldırarak:

— İşte böyle...

Diyerek erkek iftitahını öğretti. Ben de tekbiri öyle alıp annemden farkımı, niçin erkek olduğumu, erkekliğin ne olduğunu, erkek olmanın yalnız küçük kızları dövmek ve onlara hâkim olmaktan başka da farkları olacağını düşünerek namazı bitirdim.

Duâ ederken sordum ki:

— Nasıl duâ edeceğim anne?

O duâ ediyor ve dudakları hareket ettikçe baş örtüsü de ihtizâz eder gibi oluyordu. Başını salladı, duâsını bitirdikten sonra, daha hâlâ hatırımda:

— Evvela İslam olduğum için ey cenâb-ı vâcibül-vücut hazretleri sana hamd ederim, de... Sonra vatanımızın düşmanlarını perişan etmeni senden istirham ederim, de... Sonra da bütün eziyet çeken, hasta olan, felakette bulunan, fakir olan Müslümanların selamet ve sıhhatlerini senden temeni ederim, de... Kendin için, kendi iyi olman ve şeytanın yalanlarına aldanmaman için duâ et!

Demişti. Ben bu basit ve Türkçe duâyı, annemin dolabındaki birbiri üstüne duran ve karıştırmaklığım "duâ kitaplarıdır, sakın ilişme!" ihtarı ile daima men olunan, yıpranmış, Arapça, ve esreli üstünlü kitapları derhatır ederek içimden söyledim, fâtiha...

Annem seccadeyi toplayarak bana uyuyup uyumayacağımı sordu, uykum var mıydı? Bunu bilmiyordum... Cevap vermedim.

— Haydi öyleyse, git kitabını getir, dersini dinleyelim.

— Peki.

Artık esmer ve duman gibi bir aydınlıkla tenevvür eden sofadan hızla geçtim. Odamın perdeleri biraz beyazlaşmış, küçük gece kandilinin yeşil gözleri sönerek siyah iki nokta gibi kalmış; sanki, geceleri kendisine bakarak uyuduğum bu kedi kafası ölmüş, terk-i hayat etmişti. Yazıhânemin üstünde açık duran kitabımı kaptım,

annemin yanına koştum, hiç yanlışıım çıkmadı. Annem geceleri derdi ki:

— Yatmazdan evvel dersini üç defa oku, yavrum, uyurken melâikeler sana onu öğretir.

O melâikeler bu gece de, uykumda bana dersimi öğretmişlerdi. Annem müşfik aferinlerle saçlarımı okşadı. Ve:

— Daha mektebe çok vakit var.

Diye beni kendi yatağına yatırdı. Uykum yoktu, anneme bakıyordum. Yeşil baş örtüsü başında, bu zulmet-i münevvere içinde, bir hayal gibi hareket ederek Kur'an'ını aldı ve pencerenin kenarına, geniş sedire oturarak mühtez ve rakik sesi ile tilâvete başladı. Ruhumda bir aks-i enîn-i şiir âlûd bırakan bu güzel sesi dinleyerek... Büyük, yeşil baş örtüsünün altında, tıpkı ölen bir hemşireme benzeyen güzel ve âsım çehresini görerek... Ve yavaş yavaş sallanan başının aheng-i hafif-i münâcâtını seyrederek dalıyordum. Perdelerin altından görülen dumanlı sema gittikçe aydınlanıyor, geç kalmış birkaç yıldız koyu lacivert bir atlasa düşmüş mâî ve nadide elmaslar gibi parlıyor, vâpesîn-i mâî neşrederek parlıyorlardı. Annemi bir meleğe benzetiyordum. Bu tahayyülle melâikeleri düşünerek... Kur'an okuyan annemin şimdi etrafına toplanmaları gereken melâikeleri müşahede ediyorum zannederek dalıyordum. Yüzümün üstünde, ahirette güller bitecek ve cehenneme girecek olursam katiyyen yanmayacak olan sol kaşımın ucunda tatlı bir ürperme duyuyor, sonra annemin münevver bir zambak aydınlığıyla parlayan dudaklarının kımıldamasına bakarak.... O görülemeyen melâike kanatlarının saçlarıma, annemin şimdi Kur'an tutan ince parmaklarıyla okşadığı sarı ve çok saçlarıma dokunduklarını hisseder gibi oluyor ve dalıyordum.

* * *

Ah, onbeş sene evvelki sabâvet ve şimdiki ben... Tatsız, neşvesiz, muhabbetsiz, aşksız ve heyecansız, her şeysiz, boş bir hiçten daha boş geçen hayat-ı serâyı taabâlûd... Şimdi mülevves emelleriyle, hırslarla, hakikatte kıymetsiz olan baîdül-vusul arzularla, hâsılı bütün bunların bir icmal-i mebhûtu olan o sebepsiz ve tahammülsüz bîkararlılıklarla mecruh olan ruhum, mecruh olan kalbim ve maneviyatım... Şimdi, daha bu gece görülmüş gibi, onbeş saniye evvel görülmüş ruhanî ve bir rüyayı kıymetdar gibi saadetleri unutulamayan ve zaten velveleli ve hüsranhîz bir rüya olan bu ömr-i fânî içinde yalnız kabus olmayan sabâvet ve hâtıratı... Şimdi düşünüyorum ki, hayatta bu muztar ve şefkatsiz mâzilerin güzârîş-i ademinden mütehassıl ne garip bir hiçlik, ne zevalperver ve pür hayal bir beyhudelik, ne müphem, ne esrar âlûd bir sürat var!...